

CUMHURİYETİN ÖRNEK BİR BAŞARI ÖYKÜSÜ: SÜLEYMAN DEMİREL

Kemal KILIÇDAROĞLU*

Türkiye'nin 200 yıllık modernleşme tarihinin tepe noktası “Cumhuriyet”tir. Osmanlı modernleşmesi, devleti modernleştirerek çöküşten kurtulmayı hedeflerken Cumhuriyet modernleşmesi, devletin yanı sıra toplumu da modernleştirmeyi amaçladı. Cumhuriyet modernleşmesinin hedeflerinden biri de köylüydü. Demirel de, Cumhuriyet modernleşmesinin en somut örneklerinden biridir. Bir köylü çocuğunun, köyünden çıkıp üniversite bitirip, ülke yönetiminde söz sahibi olabileceğinin ve ülkenin kurucu babalarının koltuklarına oturabileceğinin örneğidir. Bunu sağlayan Cumhuriyet ve Demokrasidir. Bu sayede Demirel, Lozan kahramanı İnönü'nün başbakanlık koltuğuna ve Cumhuriyet Devrimi'nin lideri Atatürk'ün cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturabilmiştir. Nitekim Demirel de bunu Süleyman Demirel Demokrasi ve Kalkınma Müzesi'nin açılışında yaptığı konuşmada (2014) açık bir şekilde ifade etmişti:

"Bizim yaptığımız en büyük hizmet İslamköy'den bir çocuk çıkıyor, okuyabiliyor. Ben diyorum ki, 'Vatandaşım sen nerelisin?'. 'Çemişgezek'in şu köyündenim.' 'Senin köyünden, senin çocuğundan da çıkar, okur ve mühendis olur. Onunla kalmaz milletvekili olur, Bakan olur, Başbakan olur, Cumhurbaşkanı olur.' Ben bunu gösteriyorum. Bu cumhuriyet herkese eşit fırsatlar tanır. İşte Demirel'e tanımış. Bir köylü çocuğu... 'Herkes fırsat tanınıyor bu fırsatları kullanın' diyoruz. Bana açık olan her şey sizin çocuklarınıza da açık. Ben bunu söylemeye geldim size. Çocuklarınız ülkeniz hizmetinde rol alsınlar. Önleri açıktır, misali benim."

Sayın Demirel, 1924'te Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı İslamköy'de doğdu. Kendi deyimiyle yoksulluğu ve fukaralığı bilen bir insandı, Cumhuriyet döneminde doğan ve Cumhuriyetin parasız eğitim olanaklarından yararlanarak okuyabilen sıradan bir köylü çocuğu idi. Bu bağlamda Demirel'in başarısı, Cumhuriyetin başarısıydı. Şöyle diyordu:

"O yıllarda unutamadığım hatıra ortaokula kaydolmamdı. Babam bir merkebe, ben bir merkebe binerek, Isparta'nın yolunu tuttuk. Okula kayıt için 6 vesikalık fotoğraf, 15 kuruşluk damga pulu, iyi hal kâğıdı ve nüfus cüzdanı gerekiyordu. Bunların masrafı 55 kuruş tutuyordu. O günlerde 55 kuruş, köylüye servet gibi geliyordu. Babam o sıkıntılı döneme rağmen parayı buldu ve beni ortaokula kaydettirdi..."

Sayın Demirel, 31 yaşında DSİ Genel Müdürü olmuştu. 38 yaşında iken siyasete atıldı. 1962'de Demokrat Parti'nin devamı olarak kurulan Adalet Partisi'ne üye oldu, yönetiminde yer aldı. 40 yaşında iken, 1964'de Adalet Partisi Genel Başkanı seçildi. 1965'te, 41 yaşında iken de başbakan oldu.

Cumhurbaşkanlığı ve uzun yıllar çeşitli hükümetlerde Başbakanlık görevi üstlenen Sayın Demirel, demokrasinin önemini iyi kavrayan bir liderdi. Bir seferinde şöyle diyordu:

"Demokrasi sayesinde yapacaksınız. Demokrasi sayesinde eksik kalan hizmetler tamamlanır, yenileri yapılır. Bütün bu hizmetler yapılırken dikkat ettiğimiz şey demokrasi ve Türkiye'nin birliği ve beraberliğinin zedelenmemesidir. Kardeşliğin korunması, kalkınma ancak demokrasi sayesinde olabilir. Hep beraber geleceğin iyi günlerine katkıda bulunalım."

---

* Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı

Türkiye'nin önünde sıkıntılar vardır. Ama Türkiye'nin önü parlaktır. Hiçbir şekilde kötümserliğe kapılmayalım ve ülkemizin parlak geleceği için aydınlık yollarda yürümeye devam edelim.”

Sayın Süleyman Demirel'in hayatı bu güzel ülkede yaşayan herkesin çıkarması gereken birçok dersle doludur.

Cumhuriyetimiz kıymetlidir, çünkü Cumhuriyet bilhassa kimsesizlerin kimsesidir. Bu güzel Cumhuriyet sayesinde bu ülkenin yoksul, fakir ve türlü imkânsızlıklarla boğuşan insanları iyi bir eğitim alma fırsatına sahip olmuştur. Cumhuriyetimizin sağladığı fırsat eşitliği sayesinde, insanlar kendilerine dayatılan bir hayatı değiştirebilme, kendi kaderlerini kendileri belirleyebilme imkânına sahiptir.

Demokrasimiz çok kıymetlidir. Demokrasi sayesinde liyakat sahibi insanlar, halkımız tarafından seçilir ve bu güzel ülkeye hizmet etme fırsatına sahip olur. Bu ülkede bütün makamlar, bütün koltuklar, bütün imkânlar bu ülkenin çocuklarına açıktır. O yüzden bu ülkenin bütün vatandaşları Cumhuriyet ve demokrasi üzerine titremek, haklarını kiskançça korumak ve geliştirmek mecburiyetindedir. Bugün sahip olduğumuz her şeyi, laik, demokratik, sosyal hukuk devletine borçluyuz.

Bu değerlere sahip olan ülkemiz kıymetlidir. Bu ülke samimiyetle ve fedakârca “Önce Türkiye” diyerek hizmet edilmeye, bu ülkenin insanları da daha fazla haklar ve imkânlarla, fırsat eşitliği içerisinde yaşamaya layıktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, 9. Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'i rahmetle anıyor, bize Cumhuriyeti ve demokrasiyi kazandıran başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm kahramanlarımıza şükranlarımı sunuyorum.